

Een onvergetelijke ontmoeting

Plakkers op vrijersvoeten

Bij een van mijn zoons woedde vier jaar geleden een rupsen- en vlinderplaag. De plakker (*Lymantria dispar*) had bezit genomen van zijn blauwe regen (*Wisteria sinensis*). En, wat eerst leuk was, werd in het tweede, derde en vierde jaar een ramp. Het schuurtje werd bevolkt door honderden vlinders die er hun eitjes in afzetten en rupsen die er verpopten.

Overall zaten ze: in de gereedschapskast, op de muren, de diepvrieskast, de fietsen en zelfs in de fietstassen, en elk jaar werden het er meer. Er was nog een probleem. Ze mochten niet verwijderd worden, want mijn kleinzoon Brian is een verwoed entomoloog in de dop. "Opa, de plaag zal vanzelf stoppen".

Kweekkast

Een paar jaar geleden maakte ik een echte vlinderkweekkast voor mijn kleinzoon. Zijn eigenhandig gevangen rupsen werden, en worden, nog steeds elke dag verzorgd. Brandnetels voor de gehakkelde aurelia- en dagpauwoogrupsen. De laatste zijn inmiddels als vlinder weer in vrijheid gesteld, de gehakkelde aurelia's -hangen nog steeds als pop.

Het kweekresultaat van vorig jaar bestond onder andere uit 61 kleine vossen, 13 grote beervlinders, 16 wapendragers, 3 wilgenhoutrupsen en een rups van de ligusterpijlstaart, die dit jaar is uitgekomen.

Vorig jaar moest ik als opa voor mezelf ook een kweekkast maken, makkelijk voor als Brian bij mij was. En dit jaar kreeg ik een van de laatste poppen van de plakker, want de grote populatie bij mijn zoon is inderdaad bijna verdwenen. Natuurlijk worden nu in mijn kweekkast regelmatig vlinders geboren. Zo ook het plakker-vrouwtje, en dat ze geboren was ontdekte ik zondagmiddag 8 augustus in mijn garage. Er gingen plakker-mannetjes naar binnen en kwamen op mevrouw Plakker af. Zeven mannen heb ik die namiddag vastgezet. Zeven mannen die zich de hele nacht tegen het gaas kaal vlogen door het bedwelmende feromoon dat zij verspreidde.

Experiment

Maandagmorgen 9 augustus zijn Brian en ik met een klein experiment begonnen. De kweekkast werd buiten aan de muur gehangen en nog geen vijf minuten later waren daar alweer de eerste mannetjes. Rond 13.00u hadden we ruim twintig mannetjes. Brian heeft toen een mannetje bij het vrouwtje gelaten en binnen een paar tellen was de paring daar. Tien minuten later werd een tweede man toegelaten, maar wat hij ook probeerde, om zijn gekromde achterlijf tussen de twee in te steken, hij had geen schijn van kans. Ondertussen kwamen er

Jan Pater

Het moment suprême...

nog steeds nieuwe mannen naar de kast vliegen. Nadat de paring was voltooid heb ik het vrouwtje zo'n tien meter verder de tuin in geplaast. En toen gebeurde er iets wat voor mij nieuw was. Er kwam geen enkel mannetje op haar af! Zelfs de mannetjes die we naast haar plaatsten hadden geen enkele belangstelling meer voor haar. Alles vloog weer naar de vlinderkweekkast. Daar zat nog een luchtje aan. Daar was nog dat gekmakende feromoon waar die maandag in totaal 62 mannetjes op af kwamen en die daar werden opgesloten. Dinsdagmorgen 10 augustus waren er mannen rond de kast zodra we die weer buiten hadden gehangen. Het vrouwtje zat niet meer achterin de tuin en was verdwenen. Misschien om een geschikte ei-afzetplaats te vinden of opgegeten door een vogel. In ieder geval hadden wij die dag nog 48 vrijlustige mannen 'op de kast'. Woensdagmorgen 11 augustus om 8.00 uur ging de kast weer aan de muur. En ook deze dag was het feromoon van het vrouwtje nog te ruiken, want deze dag hadden we nog 17 mannetjes. Donderdag 11 augustus was de laatste dag van ons experiment en telden we nog 4 mannen.

Tekst: Jan Pater

Nieuwe uitdagingen

Verbaasd waren we over het aantal mannetjes dat op een vrouwtje afkwam, maar ook over het feit dat het vrouwtje zelf niet meer bezocht werd na de paring. Nog diezelfde avond hebben we alle mannen weer losgelaten. Het waren voor ons een paar prachtige vakantie-dagen en ondertussen zijn de kasten alweer bevolkt met nieuwe uitdagingen. ●